

JESPER BUGGE KOLD

Kuoleman aika

Jesper Bugge Kold

Kuoleman aika

Translated by Sirpa Alkunen

Saga Egmont

Kuoleman aika

Translated by Sirpa Alkunen

Original title: *Tiden for døden*

Original language: Danish

Cover image: Midjourney

Cover design: Emma Björklund

Copyright © 2018, 2025 Jesper Bugge Kold and Saga Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788727284736

1st POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser. It is prohibited to perform text and data mining (TDM) of this publication, including for the purposes of training AI technologies, without the prior written permission of the publisher.

This work is republished as a historical document. It contains contemporary use of language.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

Vognmagergade 11, 2, 1120 København K, Denmark

Kuoleman aika

Osa 1

Vesi liplatti lempeästi laivan runkoa vasten pehmein, pulputtavin loiskahduksin. Tavallisesti ääni rauhoitti Akselia mutta ei tänään. Ääni muistutti häntä auringon säteistä kesällä, isoisan jollasta sekä siiman laskemisesta, kun Ruotsin eteläkärki näkyi selvästi horisontissa. Se muistutti häntä eväiden syömisestä veneessä ja sitruunasoodasta. Vastedes hän kuitenkin yhdistäisi äänen johonkin muuhun: epävarmuuteen ja pelkoon.

Hänen olisi pitänyt aavistaa, että jotain pahaa oli tapahtumassa. Poul, Keld ja monet muut, jotka olivat niin kovin innostuneita natseista, olivat poistuneet pääpoliisiasemalta juuri ennen ilmahälytystä. Jälkeenpäin heidän kiireensä olivat kuulostaaneet huonoilta tekosyiltä. Kun ilmasireeni kajahti soimaan, Aksel kuuli pari räjähdystä, huutoja ja laukauksia. Kaikki vastarinta oli hyödytöntä, sillä saksalaiset olivat piirittäneet pääpoliisiaseman, ja heillä oli konekivääreitä ja panssarintorjuntatykkejä.

Arvoasemasta riippumatta poliisit oli asetettu riveihin. Aksel oli seissyt komisario Ruggårdin takana, mutta sillä hetkellä he olivat samanarvoisia. Komisarion röyhkeä olemus oli muuttunut toisenlaiseksi. Hän seisoi selkä lussyssä kuin räsynukke. Kun yksi sotilaista ampui varoituslaukauksen ilmaan vaiantaakseen heidät, Ruggård säpsähti kuin säikähtänyt lapsi. Silloin heille kaikille valkeni tilanteen vakavuus.

Heille tehtiin ruumiintarkastus ja heidät riisuttiin aseista, ja he odottivat tuntikausia pääpoliisiaseman pyöreällä sisäpihalla. Heidät vietiin ulos Otto Mønstedts Gaden puolelle ja patistettiin siellä odottaviin kuorma-autoihin. Jokaisen lavalla seisoivat saksalaisotilaita konepistoolit ladattuina.

Kuorma-autot lähtivät ajamaan Kööpenhaminan katujen halki: Vestre Boulevardia ja Østre Voldgadea pitkin ja Ruotsalaiskirkon ohi. Kaupunki välähteli heidän silmiensä ohi. Sitten heidät

vietiin portista vapaasatamaan. Langelinjakajenin päässä oli laiva laiturissa. ”M/S Cometa”, Aksel luki laivan perästä. Se odotti lastia, ja he olivat lasti, joka nyt nousi laivaan.

Heitä oli aivan liikaa lastiruumaan. Aksel yritti löytää asennon, jossa hän kestäisi olla, mutta hän ei voinut liikkua juuri lainkaan. Heidät oli tungettu ruumaan kuin kangassäkit. Laivan etuosassa oli ahdasta. He eivät voineet seistä eivätkä istua. Heidän selkensä hankautuivat toisiaan vasten, heidän jalkansa kietoutuivat yhteen. He lähes makasivat toistensa päällä.

Laiva oli edelleen satamassa. Oli ilta, ja heitä pelotti. Jotkut uskoivat, että heidät kuljetettaisiin Bornholmiin, toiset taas veikkasivat Saksaa. Joidenkin mielestä laiva upotettaisiin avomerellä koko lasti eli heidät mukanaan.

Aksel ajatteli, että merenpohjakin olisi parempi paikka kuin Saksa. Kaikki he olivat kuulleet huhuja keskitysleireistä, ja huhuja oli liikaa, jotta niitä olisi voinut pitää pelkkinä pötypuheina. Jos he joutuisivat sellaiseen paikkaan, Aksel ei todennäköisesti palaisi.

Aksel näki Kamman edessään. Nainen nojasi keittiön pöytään, ja piti kättä pyöristyneellä vatsallaan. Käden päällä oli Akselin käsi. Pian heidän pieni asuntonsa saisi uuden asukkaan. Ajatus siitä, että Aksel ei tulisi tänään töistä kotiin, ettei hän istahtaisi tavalliselle paikalleen ruokapöytään, ettei Kamma voisi painautua hänen viereensä, pisteli ikävästi palleassa. Milloin hän mahtaisi nähdä Kamman uudelleen? Saisiko Kamma kuulla, mitä Akselille oli tapahtunut? Niin, ja mitä hänelle tapahtuisi?

Lastiluukut oli suljettu tiiviisti. Melko pian ilma oli jo tunkaista. Se oli tarmotonta, se oli lämmintä ja sietämätöntä. Ruumassa haisi moottoriöljyltä ja yhteen sullotuilta ihmisiltä. Aksel

hengitti hihansa läpi, ja hänen vieressään haukkoi henkeään Johannes. Alas ruumaan ei tullut mistään raitista ilmaa. Ilma oli yhä paksumpaa ja raskaampaa, monet pyörtyivät.

”Avatkaa lastiluukut, helvetti soikoon.” Aksel hakkasi täysin voimin laivan kylkeä. ”Tarvitsemme happea.”

Johannes huohotti ja haukkoi rajusti henkeään.

”Auta minua”, Aksel sanoi.

Erik piti Johannesta pystyssä, kun Aksel hölläsi vanhemman konstaapelin solmiota ja avasi hänen paitansa nappeja. Johanneksen kasvot olivat tulipunaiset. Hänen kätensä hapuילוivat jotain, mihin tarttua. Joka kerran, kun hän veti ilmaa keuhkoihinsa, kuului pihisevä ääni. Aksel tarttui hänen toiseen käteensä, ja Johannes puristi sitä lujaa ja pitkään. Sitten hän hellitti. Kuului pitkä, pihisevä hengenveto, voimakas puuskahdus, ja sitten tuli hiljaista. Johannes oli kuollut.

He istuivat pitkään kuollut konstaapeli välissään. Hän on pian vain yksi monista, Aksel ajatteli. Kuka olisi seuraava uhri?

Erikillä oli kello. Oli ilta, kun pari sotilasta haki Johanneksen ruumiin pois. Kaikki imivät happea sisäänsä sen lyhyen hetken ajan, kun lastiluukut olivat auki, mutta pian luukut suljettiin taas. Ylhäältä kannelta kuului huutoa, ja joku ampui. Laiva kolahti laituria vasten. Aksel kaatui Erikin ja toisen nuoremman konstaapelin päälle. Laiva lähti liikkeelle. Moottori jylisi, ja raskas öljyn haju levisi taas lastiruumaan.

Laiva jyskytti hitaasti ja vakaasti eteenpäin yössä. Kukaan ei nukkunut, ja yö oli loppumattoman pitkä. Vasta seuraavana aamupäivänä he saivat jotain syödäkseen. Leipää, vähän makkaraa ja vettä. He saivat luvan käydä vuorotellen haukkaamassa happea kannella. Aksel odotti koko päivän. Kun hänen vuoronsa koitti, aurinko laski juuri horisontin taakse. Se oli kaunis näky.

Palattuaan lastiruumaan Aksel yritti palauttaa mieleensä juuri näkemänsä. Yhtäkkiä lastiluukut pamautettiin taas kiinni. Tuli pilkkopimeää. Hän kuuli ankkuriketjun kalisevan auki ja ankkurin loiskahtavan veteen. Joku hänen lähellään yritti tukahduttaa itkuaan.

Taas yksi yö kului hitaasti ilman unta. Sitten kuului ankkurivintturin kalinaa, ja laiva lähti liikkeelle. Parin tunnin kuluttua Aksel huomasi, että laivan runko kolahti laituriin. Lastiluukut avattiin, ja vangit saivat luvan nousta ruumasta.

Aksel tökkäisi Erikiä, jotta tämä kysyisi, sillä Erik osasi saksaa. Erik ei halunnut, mutta Aksel vakuutti hänelle, että heidän oli pakko saada tietää, missä he olivat. Vastahakoisesti poliisikollega kääntyi nuoren matruusin puoleen.

”Wo sind wir?”

”Lübeck”, mies vastasi lyhyesti.

Akselin pahin pelko oli toteutunut: he olivat Saksassa.

Valonheitinten keilat leikkasivat suuria aukkoja pimeyteen. Ne si-
jaitsivat rakennusten katoilla kuin silmät, jotka valvoivat heitä. Valot osuivat Akseliin ja porautuivat häneen niin, että se melkein sattui. Ne paljastivat hänet seisomassa muiden joukossa ja polttivat hänen jättiläismäisen varjonsa laivan kansilankkuihin.

Koko satama oli kiedottu piikkilankaan. Muodostui käytäviä ja teitä kuin pieneen kylään, joka oli tehty terävästä, viiltävästä metallista. Aksel seisoi hiljaa tylyn tervetuloivotuksen halvaantuttamana.

Sotilaita oli kaikkialla. He näyttivät kaikki samalta tuijottava katse teräskypärän laidan alla, konepistooli lantiolla, sormi liipaisimella. Valonheittimet välkähtivät heidän univormuistaan. Hei-

dän liikkeensä olivat nopeita ja kiukkuisia, joku tönäisi kyynärpäällä Akselia tarpeettoman kovaa selkään.

Vangit astelivat laskusiltaa pitkin. Pitkä jono hämmentyneitä miehiä. Akselin jalat vapisivat. Hänen piti keskittyä kävelemiseen. Askelten ottaminen, vaikka se oli lapsuudesta lähtien tuntunut maailman helpoimmalta asialta, vaati nyt ponnistelua. Univormukuiset miehet pakottivat hänet kävelemään. He huusivat hänet etenemään.

Yksi koirista murisi Akselille, kun hän viivytteli. Koira päästi kiukkuisen ärähdyksen, joka sai Akselin kompastumaan. Paljastetuista hampaista tippui kuolaa aivan hänen kasvojensa edessä, kita oli valmiina repimään hänet riekaleiksi. Hän vetäytyi taaksepäin polvillaan. Sotilas nykäisi koiran remmistä, ja kita katosi vingahtaen.

Sotilas nosti Akselin käsivarresta tukien niin, että tämä seisojaksi taas jaloillaan. Hän oli yllättynyt äkillisestä ystävällisyydestä ja halusi hymyillä sotilaille, mutta mies oli jo liian kaukana.

Laiturilla parveili sotilaita ja eteenpäin hoputettavia vankeja. Sotilaat huusivat ja karjuivat käskyjä oikealle ja vasemmalle: ”Schnell, schnell!” Kaikki vangit olivat vaiti.

Jalat kävelivät automaattisesti. Aksel vältti katsekontakteja, katseli vain selkää edellään. Se oli Erikin selkä. Työtoverin näkeminen kasvatti hänen pelkoaan entisestään, koska he olivat kaikki täällä. Kotona heidän vaimonsa istuivat epätietoisina. Ehkä lehdissä oli kirjoitettu jotain, tai ehkä vaimot eivät olleet kuulleet kerta kaikkiaan mitään siitä, mitä heidän miehilleen oli tapahtunut. Kotona istui Kamma.

Kauempana edessä Aksel näki ääri viivoja. Tummia suorakulmioita. Ne olivat junanvaunuja, joita kohti häntä ja muita vankeja vietiin. Lopultakin hän pääsisi istumaan, ehkä nojaamaan pää-

tään ikkunaa vasten ja lepäämään. Sitten hän ajattelisi Kammaa. Ajattelisi tämän kosketusta, tämän kättä hänen poskellaan, hänen korvaansa kutittavia sormenpäitä. Aksel halusi nähdä Kamman, astua askeleen taaksepäin ja vain katsella häntä. Vatsan pyöreyttä, pehmeitä poskia, silmiä, jotka näkivät Akselin eri lailla kuin kukaan muu.

Aksel oli huomaamattaan pysähtynyt. Ajatus oli pysäyttänyt hänet. Hän ei koskaan ollut ollut vakuuttuneempi mistään, harvoin mikään tunne oli täyttänyt hänet enemmän kuin tämä: hänen oli päästävä kotiin. Sitten hän tunsu kiväärinperän iskun selässään. Kipu eteni kuin sähkölataus selästä ylös päähän. Vain tarttumalla Erikiin edessään hän välttyi kaatumasta rajun iskun seurauksena. Käheä ääni huusi hänen korvansa juuressa, karjui ainoaa sanaa, jonka Aksel oli kuullut heidän noustuaan lastiruumasta: ”Schnell!”

Junanvaunuissa ei ollut ikkunoita, vain kaltereita kuin vankilassa. Niitä ei ollut rakennettu ihmisten vaan eläinten kuljettamiseen. Pian kaikki poliisit istuivat karjavaunuissa yhteen sulloutuneina kuten aiemmin lastiruumassa. Heitä oli liian monta, ja ilma oli liian tunkkaista. Väkevä eläinten jätösten löyhkä nousi vaunun pohjalta, ja lammikko lattialla levisi hitaasti ja kasvoi vanki vangilta, joiden oli pakko virtsata vaunun nurkkaan.

Vaunujonon kaikki luukut kolautettiin kiinni jysähtäen. Vau-
nut lukittiin, ja he nytkähtivät liikkeelle pyörillä kulkevassa vankilassa.

Vaunut oli tehty puusta. Tuuli puhalsi vaunun halki, ja etummais-
set vangit suojasivat tahtomattaankin muita. Aksel seiso i vaunun
toisella pitkällä sivulla. Hän painoi silmänsä seinää vasten. Hän

TOISEN MAAILMANSODAN KAUHEUKSISTA PUHKEAVA KOHTALOIDEN NÄYTELMÄ

Tanska 1944. Natsit vangitsevat Akselin, kööpenhaminalaisen poliisin, keskitysleirille, ja hän joutuu eroon raskaana olevasta vaimostaan Kammasta. Samaan aikaan englantilainen lentäjä James kylvää koneineen tuhoa ja kuolemaa saksalaisessa kaupungissa. Akselin, Jamesin ja saksalaissiviilien polut risteävät odottamattomalla tavalla, kun sota pakottaa Kamman tekemään valinnan, joka muuttaa kaikkien elämän.

Kuoleman aika on henkeäsalpaava tarina sodan mielettömyydestä ja yksittäisten tekojen vaikutuksesta ihmiskohtaloihin. Aiemmin viitenä osana julkaistu teos seuraa toista maailmansotaa sotilaiden, siviilien ja vangittujen näkökulmista.

Jesper Bugge Kold on palkittu tanskalainen kirjailija ja toimittaja, joka tunnetaan historiallisista romaaneistaan ja dekkareistaan.